

PARKMUSEERNE

Nyt fra Københavns grønne museumsquarter – januar 2018

Kvindelig imam: "Vi har glemt vores historie"

Sherin Khankan, imam og religionssociolog, foran et cirka 250 år gammelt maleri af den indiske fyrste Dara Shukoh og hans hustru Nadira Banu Begum. Maleriet hænger i Davids Samlings aktuelle udstilling 'Menneskefiguren i islamisk kunst', som kan opleves frem til 13. maj 2018. Foto: Frida Gregersen.

Mange muslimer følger en rigid udgave af Islam, fordi de har glemt deres historie. Det siger den kvindelige imam Sherin Khankan på Davids Samling, der i øjeblikket viser en udstilling med malerier af profeten Muhammad.

Af Anders Højberg Kamp og Louise Trier

"Mange tror, at det ikke er tilladt at afbilde mennesker inden for den islamiske kultursfære, og i hvert fald ikke profeten Muhammad. Det er dog en sandhed med modifikation", står der ved indgangen til Davids Samlings aktuelle udstilling *Menneskefiguren i islamisk kunst*.

Sherin Khankan læser interesseret, og hun tager sig god tid. Det er tydeligt, at der findes en tænkbar hjerne bag den velklædte skikkelse med det perlebroderede sjal over skuldrene. Hun arbejder som religionssociolog og er kendt for at stå bag Danmarks første kvindelige moske, Mariam Moskeen midt i København, og for at drive Exitcirklen, der hjælper psykisk voldsramte. Og så er hun en af Skandinaviens få kvindelige imamer.

Exitcirklen har i den seneste tid ligget i politisk strid i en sag om offentlig støtte, hvor blandt andre politiker Naser Khader har beskyldt foreningen for at forsvare straf med piskeslag og for at ville implementere sharialovgivning. Noget, Sherin Khankan afviser. I 2001 stiftede hun foreningen Kritiske Muslimer, som arbejder for at forene Islam med moderne demokrati. For Sherin Khankan er det naturligt, at man både kan være demokrat og praktiserende muslim.

Hun kalder sig selv for muslimsk feminist og moderne muslim. Derfor har vi inviteret imamen til at tale om hendes syn på afbildninger af mennesker og profeten Muhammad.

Jomfru Maria i moskeen

Et maleri af profeten, der rider på det vingede dyr Buraq lokker os til. Hun

kigger længe og koncentreret, og man aner et lille smil.

"Så det er Muhammad? For mig er det ikke et mysterium. Jeg har altid vidst, at profeten er blevet afbilledet igennem historien. Det bekræfter mig blot i, hvor mangfoldig Islam er, og hvor mange forskellige skoler af Islam, der har været. Vi taler om flere hundrede forskellige måder at anskue Islam på", siger imamen og kigger gennem de mange rum en suite, der leder labyrintisk gennem miniaturmalerier, der er flere hundrede år gamle.

Hun siger, at forestillingen om, at man ikke må male billeder af mennesker og hellige personer, stadig er meget udbredt. Særligt blandt sunnimuslimer, der er den største retning i Islam.

"Der er en rigiditet i dag, som ikke altid har eksisteret. Problemet er, at vi har glemt vores historie. Der er mange dogmer i den islamiske kultur, som har sat sig fast, og som der ikke bliver stillet spørgsmålstejn ved", siger Sherin Khankan, der selv er sunnimuslim og praktiserer sufisme - en mystisk, spirituel filosofi inden for Islam.

Selv udfordrer hun billedforbuddet. Hun har et maleri af Jomfru Maria hængende derhjemme, hvor hun bor med sine fire børn. Maleriet fik hun i gave under et besøg i Gent, fordi hendes kvindemoske er opkaldt efter Mariam/Maria, der er en hellig figur i Islam såvel som i den kristne og jødiske tro.

"Personligt ville jeg gerne have portrætteret af Jomfru Maria til at hænge i

▶▶

moskeen, men jeg er en del af et større fællesskab og tilgodeser det generelle billedforbud. Så det er en balancegang, jeg må respektere”, siger hun og kigger videre på malerier af Noa, Salomon, Muhammad og andre hellige personer.

Muhammad-tegningerne

Et er Jomfru Maria. Noget andet er karikaturer af Muhammad.

Talen falder naturligt på Muhammad-tegningerne, for hvor ligger den afgørende forskel på det iranske miniaturemaleri fra år 1465 og Jyllands-Postens satiretegninger, der i 2005 vakte globalt ramaskrig med en tegning af Muhammad iført en tændt bombe i turbanen?

Ifølge Sherin Khankan er sammenhængen afgørende.

“Hvis budskabet er smukt, og hensigten er god, er det ikke problematisk at portrættere mennesker eller Profeten for de fleste muslimer. Her på Davids Samling handler det om oplysning, og det er nok derfor, at det ikke har skabt uro. Det er en sober kontekst”, siger Sherin Khankan, der er opvokset i Danmark med en muslimsk far og en kristen mor.

Karikaturtegningerne satte derimod lighedstegn mellem Islam og terror, hvilket ikke befordrer dialog og forståelse, siger hun, og henviser til det arabiske begreb ‘adab’, der dækker over sensitivitet, gode manerer og situationsfornemmelse.

“Man kan ikke afkræve, at ikke-troende har samme sensitivitet over for profeten som muslimer, men ytringsfrihed er ikke en frihed til chikanere, mobbe og sprede anti-islamisk propaganda” siger hun, men understreger også, at hun aldrig ved lov ville forbyde avisen deres ret til lave satire.

Stereotype kvinder

Islam er et svært felt at navigere i, og det er ikke altid let både at forsvare sin religion over for islamkritikere og samtidig forsøge at reformere religionen indefra. I den kvindelige moske er hun tilhænger af fællesbøn mellem mænd og kvinder, men det stemte et flertal nej til.

“Dogmerne i Islam handler ikke kun om malerier. Der er også den udbredte forestilling, at kun mænd kan være imamer”, siger hun, da vi nærmer os den del af udstillingen, der viser, at hvor kvinder portrætteres som stereotyper efter tidens idealer, skildres mænd ofte med flere individuelle karaktertræk.

Men mænd og kvinder har ikke altid

‘Profeten Muhammad møder Englen med 10.000 vinger og Englen med fire hoveder’ Iran, ca. 1465, Davids Samling. Al-Sarai’s Nahj al-faradis (Paradisets vej) beskriver detaljeret Muhammads mystiske himmelfærd: Hans rejse på fabeldyret Buraq til Jerusalem og herfra op i himlene, helt op til Gud, og derpå ned i helvede med dets mange afdelinger.

været så ulige i Islam, og Mariam Moskeen er et forsøg på at rette op på det ulige forhold. Sherin Khankan fortæller, at kvinder ledte bønnen på Profeten Muhammads tid og under det første kalifat, men at det senere ændrede sig under det andet kalifat fra år 634. Det har overordnet set holdt ved, selvom der findes moskeer med kvindelige imamer rundt omkring i hele verden.

Ifølge Sherin Khankan er oplysning vejen frem. I undervisningssystemet, i moskeerne, og også her på Davids Samling, hvor hun både har haft sine børn og skoleelever med.

På vej ud af udstillingen spærrer hun øjnene op, da hun ser et billede af en

næsten afklædt kvinde, som har sex med en mand.

“Det havde jeg ikke troet, det må jeg sige. Det overrasker mig. Og så alligevel ikke, for også inden for islam har kunstnere brudt med dogmerne”, siger hun og forsvinder så ud i myldretiden med det perlebroderede sjal om skuldrene.

‘Menneskefiguren i islamisk kunst. Folk, fyrster og hellige mænd’ kan ses på Davids Samling frem til 13. maj 2018.

BLÅ BOG – Sherin Khankan

Født i København, 1974

Cand.mag. i religionssociologi og filosofi fra Københavns Universitet.

Datter af en syrisk, muslimsk far og en finsk, kristen mor.

Stiftede i 2001 foreningen Forum for Kritiske Muslimer, der arbejder for en demokratisk tilgang til Islam.

Blev opstillet som folketingskandidat for Radikale Venstre 2002.

I 2014 stiftede hun Exitcirklen, som hjælper psykisk voldsramte personer.

Forfatter til bøger som ‘Islam & forsoning’ og ‘Paradis ligger under mors fødder’.

DET MÅ DU IKKE GÅ GLIP AF

Januar 2018

Gå undercover i Nordkorea og på toilettet med Christian 4.

Nordkorea på vrangen

En russisk instruktør fik lov at filme i Nordkorea på den ene betingelse, at staten skrev manuskriptet. Men i stedet for at slukke kameraerne, når der blev råbt "Cut!", lod filmholdet dem køre bag ryggen på deres værter. Oplev en diktaturstats polerede facade krakelere, når propaganda bliver guerilla-dokumentar.

Cinematket. Månedens dokumentar: 'Under the Sun'. Visninger hver dag 25.-31. januar. cinemateket.dk

Palmer så langt øjet rækker

Når du bliver spurgt, hvad du laver i kolde København, mens alle andre ferierer på en bountystrand syd for ækvator, så kan du jo kækt svare, at der er palmer nok til dig i byen. I Palmehuset i Botanisk Have vokser koglepalmer, fiskehale-palmer, oliepalmer og dadelpalmer, og de er alle indhyllt i regnskovens fugtige varme.

Botanisk Have, Palmehuset. Er i vinterhalvåret åbent tirs-søn kl. 10-15. botanik.snm.ku.dk

Se Profeten i øjnene

Politiken kvitterede med seks hjerter og Berlingske skrev "Udstillingen vil lige om lidt være på alles læber." Hvis du undrer dig over, hvorfor profeten Muhammad optræder i islamisk kunst på trods af Islams billedforbud, så har du chancen for at få svaret, når Davids Samling byder velkommen til omvisninger i *Menneskefiguren i islamisk kunst*.

Davids Samling. Omvisninger 6.1, 24.1, 3.2, 13.2 samt flere datoer. davidmus.dk

Så længe det varer

Kunstneren Nairy Baghramian har transformeret en solid loftskonstruktion til gennemsigtige silikonebjælker, der balancerer på høje, tynde metalben. Baghramian er en af de nyeste stjerner på den internationale kunstscene, og du kan opleve hendes bløde, skrøbelige værk *Så længe det varer* i X-rummet, der er SMK's udstillingsrum for samtidskunst.

SMK. 'Så længe det varer'. Kan ses frem til 2. april. smk.dk

Hjemme hos Hr. Hirschsprung

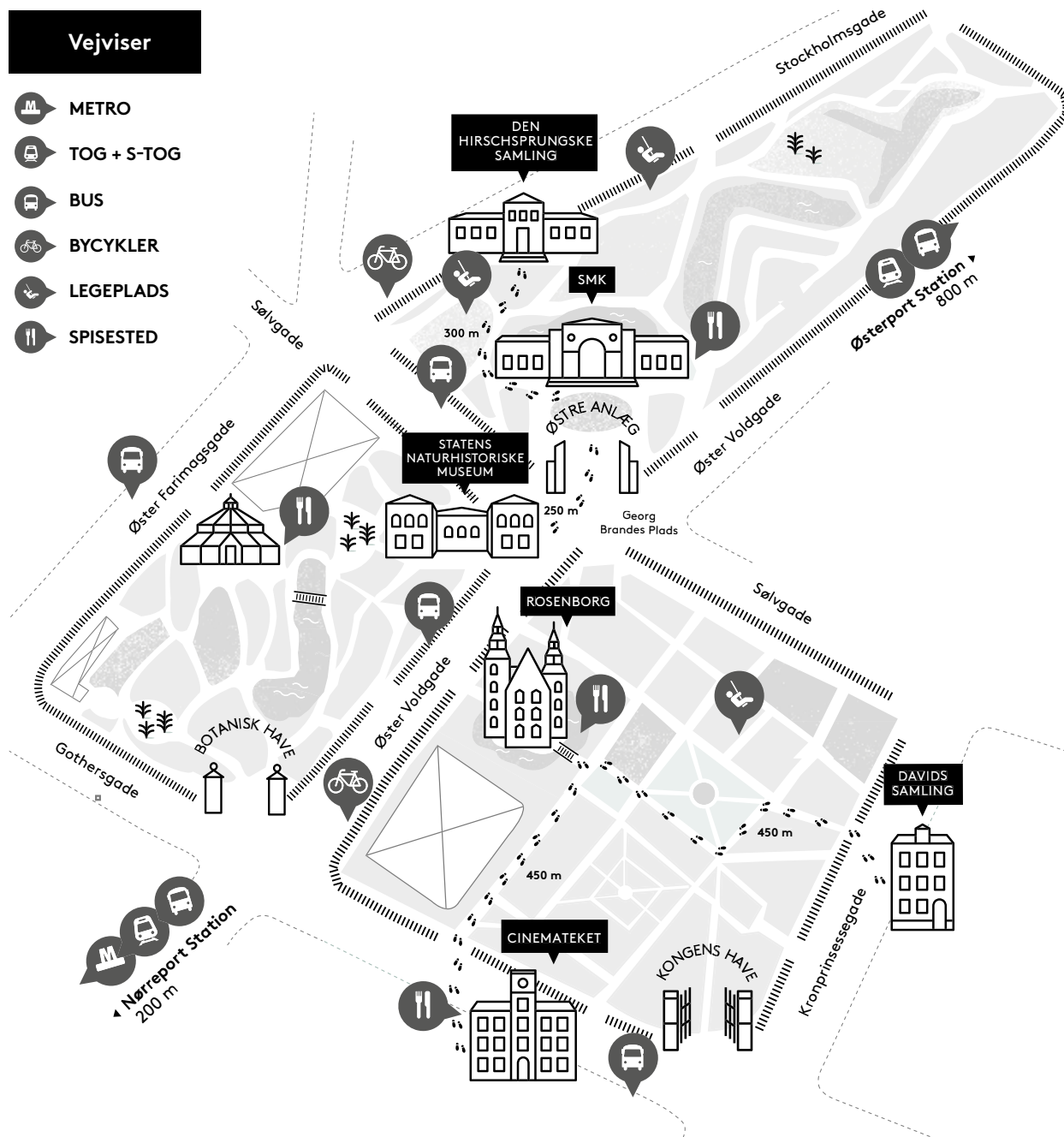
Op gennem 1800-tallet fik idéen om det hjemlige øget opmærksomhed blandt danske kunstnere, for grænserne mellem privatsfæren og det offentlige rum var under pres. Se hvordan kunstnerne greb temaet an i Den Hirschsprungske Samlings kommende udstilling, hvor en del af malerierne tilmed har hængt i grundlæggeren Heinrich Hirschsprungs eget hjem.

Den Hirschsprungske Samling. 'Hjemlighedens former'. 24. januar - 27. maj. hirschsprung.dk

Med Christian 4. på toilettet

Det kan være svært at forestille sig en konge gå på toilettet, selvom de færreste af os ville undvære et. På Rosenborg findes der ikke desto mindre beviser for, at selv folk med blåt blod i årerne må ty til den slags ærinder. Her kan du opleve Christian 4.'s mest private rum, toilettet, som han kaldte 'min hemmelighed'. Det originale toiletbræt er endda bevaret.

Rosenborg, stueetagen. Åbningstider i januar er tirs-søn kl. 10-15. rosenborg.dk

PARK MUSEERNE

KONTAKT

Parkmuseernes sekretariat
c/o Statens Museum for Kunst
Sølvgade 48-50
1307 København K
Telefon: 2552 7175
presse@parkmuseerne.dk

parkmuseerne.dk
#parkmuseerne
@parkmuseerne